

**PROGRAM PROFILAKTYKI SZKOLNEJ
PSP NR 17
im. Przyjaciół Dzieci
w Radomiu**

**w roku szkolnym
2016/2017**

PROFILAKTYKA PIERWSZORZĘDOWA

*„Człowiek poznaje swoją wartość,
oddając siebie innym”*

Autorzy: Maria Grychtal
Monika Górecka-Grzywacz

I. WSTĘP

„Wychowanie wychowaniu nierówne”

Profilaktyka to chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowanie na pojawiające się zagrożenia. Jej celem jest ochrona dziecka, ucznia, wychowanka przed zakłóceniami rozwoju, czyli przed podejmowaniem zachowań hamujących lub niszczących rozwój, określanymi w literaturze przedmiotu jako zachowania ryzykowne. Dlatego ważne jest wyodrębnienie działań profilaktycznych i budowanie szkolnego programu profilaktyki, który jest odpowiedzią na realne problemy i zagrożenia w szkole. Dobra profilaktyka opiera się na wychowaniu, chociaż są działania profilaktyczne, które mają duży wpływ chroniący, a nie są wychowaniem.

Profilaktyka w naszej szkole oparta jest na wychowaniu, które ma charakter realistyczny i osobowy, które prowadzi do budowania pomostów między ludźmi. Tylko takie wychowanie według nas jest coś warte, bo jest to wychowanie do miłości poprzez miłość, do prawdy poprzez prawdę, do dobra poprzez dobro. Nasza szkoła powinna być wspólnotą opartą na zasadach partnerstwa, szacunku, wzajemnej pomocy, a także zaangażowaniu uczniów, rodziców i nauczycieli.

Zaprojektowane działania profilaktyczne wymagać będą pracy zespołu nauczycieli, ponieważ to oni będą je realizowali w ramach lekcji przedmiotowych, godzin wychowawczych, zajęć pozalekcyjnych, a także wdrażając w życie szkoły ustalone zasady i normy.

W trakcie realizacji tych działań wszystkim będzie przyświecać jeden cel: stworzyć miłą i bezpieczną atmosferę nauki i współzycia oraz umożliwić rzetelne zdobywanie, pogłębianie i przekazywanie wiedzy przydatnej w pełnieniu różnych odpowiednich ról społecznych.

II. PODSTAWY PRAWNE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Podstawą do utworzenia programu profilaktycznego szkoły jest Dz.U 51 2002r. (rozporządzenie) Misją tego programu jest określenie działań, które będą przeciwdziałać problemom określonym przez ucznia, nauczycieli i rodziców.

III. Diagnoza

Diagnoza została dokonana na podstawie:

- rozmowy z uczniami i pracownikami szkoły
- wywiadów środowiskowych
- analizy ankiet
- analizy sytuacji wychowawczej dokonywanej semestralnie przez pedagoga szkolnego
- analizy wniosków Samorządu Uczniowskiego
- obserwacji uczniów na zajęciach lekcyjnych, pozalekcyjnych, w czasie przerw lekcyjnych
- analizy wniosków Rady Pedagogicznej, Zespołu wychowawczego oraz spotkań Rady Rodziców

Rodzice zostali zdiagnozowani podczas zebrań z wychowawcami, spotkań z pedagogiem oraz wychowawcami świetlic, uczniowie na godzinach wychowawczych oraz innych zajęciach szkolnych. Z uczniami i rodzicami przeprowadzone były rozmowy indywidualne na temat aktualnych problemów oraz po analizie ankiet przeprowadzonej przez pedagoga szkolnego.

Z dokonanej diagnozy wynika, że **główne problemy naszej szkoły** to:

1. Problemy koleżeńskie - incydentalne konflikty
2. Kultura bycia na co dzień –nieodpowiednie słownictwo i odżywki
3. Brak umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.

IV. CELE PROGRAMU

Cele ogólne

1. Kształtowanie właściwych postaw fizyczno – intelektualnych oraz społecznych.
2. Wyrabianie poczucia odpowiedzialności za własny rozwój i przygotowanie do samodzielności.
3. Stworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania szkoły.
4. Niwelowanie zagrożeń środowiska.
5. Promowanie zdrowego stylu życia.

Cele szczegółowe

1. Określenie reguł dyscypliny, porządku i bezpieczeństwa w szkole
2. Tworzenie właściwej atmosfery w szkole poprzez poprawę relacji interpersonalnych
3. Prowadzenie różnorodnych działań zapobiegających uzależnieniom i „zasadkom” współczesnego świata, ze szczególnym uwzględnieniem nasilających się problemów tzw. ”dopalaczy” oraz cyberprzemocy.
4. Kształtowanie postaw asertywnych w celu nabycia umiejętności przeciwstawienia się współczesnym zagrożeniom
5. Wzmacnianie poczucia własnej wartości i budowania wzajemnego zaufania.
6. Redukowanie wszelkich zjawisk przemocy fizycznej i psychicznej.
7. Przestrzeganie zasad kultury słowa i życia codziennego.
8. Propagowanie zdrowego stylu życia (ze szczególnym uwzględnieniem zdrowego odżywiania)
9. Umacnianie więzi rodzinnych
10. Uświadomienie rodzicom ich roli w kształtowaniu właściwych postaw u dzieci

Działania te są zgodne ze Statutem, Programem Wychowawczym

V. PROCEDURY OSIĄGANIA CELÓW

1. Podejmowanie środków zaradczych mających na celu zredukowanie negatywnych skutków wynikających z zagrożenia przemocą w szkole i w rodzinie.
2. Prowadzenie zajęć profilaktyczno-edukacyjnych mających na celu wyrabianie pożądanых postaw wobec zjawisk przemocy, agresji i przestępczości.
3. Sukcesywna praca z rodzicami.
4. Współpraca z instytucjami wspomagającymi edukację.

VI. OBSZARY DZIAŁAŃ

ZADANIA DLA NAUCZYCIELI I UCZNIÓW:

Obszar: *Kultura bycia na co dzień*

Zadania	Sposób realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne	Uwagi
---------	-------------------	--------	----------------------	-------

Program Profilaktyki Szkolnej PSP nr 17 w Radomiu

<p>1. Podniesienie stanu wiedzy i umiejętności z zakresu kultury osobistej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzenie zajęć edukacyjnych w ramach godz. wychowawczych dotyczących norm i zasad zachowania • stałe zwracanie szczególnej uwagi na używanie przez uczniów zwrotów grzecznościowych • przypomnienie zasad właściwego zachowania się w szkole z uwzględnieniem toalet szkolnych- kontrola zachowania • zapoznanie uczniów z zasadami savoir-vivre • organizacja wycieczek o charakterze edukacyjnym, szczególne zwrócenie uwagi na zachowanie uczniów w trakcie wycieczek i wyjść • kontrola zachowania podczas posiłków w stołówce szkolnej, bibliotece, na wycieczkach szkolnych, zawodach sportowych i innych uroczystościach szkolnych • poszerzenie wiedzy z zakresu różnic kulturowych w krajach europejskich w ramach realizacji projektu eTwinning • nabycie wiedzy dotyczącej zachowania się podczas oficjalnych spotkań z przedstawicielami różnych instytucji • wdrażanie uczniów do używania poprawnego języka ojczystego poprzez organizację Dnia języka ojczystego, akcji „Cała Polska czyta dzieciom” oraz Dnia logopedii • kształtowanie u uczniów nawyku kulturalnego odnoszenia się do siebie poprzez organizację „Dnia życzliwości i pozdrowień” oraz Walentynek • wdrażanie do właściwego zachowania poprzez organizację ogólnoszkolnej „Wigilii” 	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>IX –cały rok</p> <p>w/g planu wych.</p> <p>w/g planu wych.klas</p> <p>cały rok</p> <p>w ciągu roku</p> <p>IX-X</p> <p>cały rok</p> <p>21 XI</p> <p>14 III</p>	<p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy, n-l dyżurujący</p> <p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy, opiekunowie wycieczek</p> <p>wychowawcy, n-l dyżurujący</p> <p>koordynatorzy projektu</p> <p>wychowawcy op.SU</p> <p>nauczyciele bibliotekarz n-le j.polskiego</p> <p>nauczyciele pedagog wych.światlic</p>	
<p>2. Aktywny udział w życiu kulturalnym miasta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjazdy do kin, muzeów, udział w spektaklach teatralnych, • udział w „Choince na deptaku”, udział w obchodach „Dni Radomia”(propozycja UM) • udział w konkursach i spotkaniach organizowanych przez środowisko lokalne 	<p>cały rok</p> <p>XII V/VI wg propozycji</p>	<p>wychowawcy</p> <p>n-l plastyki, opiekunowie SU nauczyciele przedmiotów</p>	

Program Profilaktyki Szkolnej PSP nr 17 w Radomiu

3. Wdrażanie do dbania o właściwy wygląd i postawę	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie dzieci z obowiązującym strojem w odniesieniu do konkretnych sytuacji (godziny wychowawcze) • wdrażanie uczniów do zachowania właściwej postawy podczas śpiewania hymnu narodowego 	cały rok	wychowawcy	
5. Ukazywanie wzorów, postaw i wzorców osobowych godnych do naśladowania.	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki na temat piękna mowy polskiej • prezentacja osobowości godnych naśladowania • organizacja akcji charytatywnych 	cały rok	n-le j. polskiego, wychowawcy,	
		H	bibliotekarz, n-le j. polskiego, logopeda	
		w ciągu roku I sem.	wychowawcy zespół ds. obchodów SU	

Obszar: *Przemoc psychiczna i fizyczna*

Zadania	Sposób realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne	Uwagi
1. Rozpoznanie potrzeb, oczekiwań, problemów w zakresie przeciwdziałania przejawów przemocy.	<ul style="list-style-type: none"> • utworzenie banku informacji o przejawach przemocy i agresji w poszczególnych klasach • analiza problemów klasowych, szkolnych przez zespół wychowawczy • bieżące zgłoszenia problemów na radach pedagogicznych • stały monitoring w zakresie przejawów przemocy 	raz w semestrze	pedagog wychowawcy	
		na bieżąco	pedagog, wychowawcy	
		w ciągu roku	dyrektor wychowawcy	
		na bieżąco	pedagog wychowawcy	
			prac. obsługi	

Program Profilaktyki Szkolnej PSP nr 17 w Radomiu

<p>2. Wygaszanie reakcji agresywnych oraz dostarczanie pozytywnych doświadczeń do podwyższania poczucia własnej wartości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki • konsultacje u pedagoga szkolnego • zachęcanie uczniów do udziału w zajęciach pozalekcyjnych • kontynuowanie idei programu „Szkoły bez przemocy” • inspirowanie do rozwijania umiejętności w ramach zajęć sportowych i kół zainteresowań; • włączanie uczniów w realizację projektów eTwinning • prowadzenie spotkań dla rodzin potrzebujących wsparcia w ramach „Niebieskiej karty” • obserwacja uczniów w celu ich ochrony przed krzywdzeniem ze strony dorosłych poprzez przystąpienie do programu „Chronimy dzieci” (Fundacja „Dajemy dzieciom siłę”) • reagowanie na przejawy wandalizmu, rozliczanie i wyciąganie konsekwencji • prowadzenie w klasach zajęć integracyjnych w czasie lekcji wych. oraz poprzez organizację uroczystości (Wigilia, Andrzejki, Zabawa karnawałowa, Pierwszy dzień wiosny, Koncert) • Organizacja „Dnia bez przemocy” • prezentacja filmów profilaktycznych na temat przemocy 	<p>w ciągu roku</p> <p>wg potrzeb</p> <p>cały rok</p> <p>na bieżąco</p> <p>na bieżąco</p> <p>w ciągu roku</p> <p>na bieżąco</p> <p>w razie potrzeby</p> <p>wg pr.wych kl uroczystości szkolnych VI 2016</p> <p>w ciągu r.szk.</p>	<p>wychowawcy pedagog</p> <p>wychowawcy</p> <p>pedagog, wychowawcy</p> <p>wychowawcy nauczyciele</p> <p>opiekunowie koła</p> <p>pedagog, wychowawcy, MOPS</p> <p>realizatorzy projektu</p> <p>grono pedagogiczne</p> <p>psycholog PPP. Pedagog wych.klas</p> <p>pedagog, n-le wychowawcy</p> <p>pedagog, n-le świetlicy</p>	
<p>3. Kształtowanie pozytywnej postawy wobec niszczenia mienia szkolnego i przeciwstawianie się złu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki w klasach • zaangażowanie uczniów do pomocy w wykonaniu dekoracji w klasach oraz opieki nad nimi • wdrażanie do poszanowania cudzej własności, reagowanie na przejawy wandalizmu, rozliczanie i wyciąganie konsekwencji 	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p>	<p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy</p> <p>pedagog, wychowawcy</p>	
<p>4. Popularyzacja zachowań asertywnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja programu edukacyjno – profilaktycznego dla uczniów kl. III „Wykorzystywanie – jak o tym mówić”; • przeprowadzanie pogadarek na lekcjach wychowawczych- zajęcia metodą dramy 	<p>grudzień</p> <p>październik maj</p>	<p>pedagog</p> <p>pedagog</p>	

Obszar: *Brak umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach oraz konflikty koleżeńskie*

Zadania	Sposób realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne	Uwagi
1.Kształtowanie pozytywnej postawy wobec koleżanek i kolegów	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie pogadarek w klasach • konsultacje pedagoga • zajęcia o charakterze socjoterapeutycznym • zajęcia integracyjne 	cały rok cały rok I i II sem.	wychowawcy pedagog pedagog	
2.Rozpoznanie potrzeb i oczekiwań uczniów względem rówieśników szkole	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie mediacji w sytuacjach konfliktowych • organizacja samopomocy koleżeńskiej • przeprowadzenie sondażu na temat stosunków rówieśniczych w poszczególnych klasach • rozmowy indywidualne z wychowawcą i pedagogiem 	w ciągu roku w miarę potrzeb w ciągu roku w miarę potrzeb	pedagog, wychowawcy pedagog wychowawcy wychowawcy pedagog pedagog wychowawcy	
3.Integrowanie uczniów w szkole	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja imprez i uroczystości • zajęcia integracyjne w poszczególnych klasach (wycieczki, Białe i Zielone szkoły) 	wg planów wych. klas w ciągu roku	n-le organizatorzy wychowawcy	

Obszar: *Profilaktyka uzależnień*

Zadania	Sposób realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne	Uwagi
----------------	--------------------------	---------------	-----------------------------	--------------

Program Profilaktyki Szkolnej PSP nr 17 w Radomiu

<p>1. Poszerzenie świadomości młodych ludzi nt. niebezpieczeństw związanych z zażywaniem dopalaczy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opracowanie wewnętrznych procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia • nawiązanie współpracy z pracownikami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Policji (ustalenie rad pedagogicznych z udziałem Policji-Dzielnicowych Rewiru, przedstawicieli Państwowej Inspekcji Sanitarnej) innych organizacji oraz fundacji zajmujących się przeciwdziałaniem rozpowszechnianiu substancji psychotropowych • organizacja szkoleń dla nauczycieli nt: procedur postępowania w sytuacjach szczególnych • zorganizowanie warsztatów z uczniami i rodzicami „Dorastanie bez alkoholu” (Zakład Doskonalenia Zawodowego) • upowszechnianie materiałów informacyjnych: plakatów, broszur, ulotek, i umieszczenie ich w widocznym miejscu w szkole, nr telefonów instytucji pomocowych, adresów stron internetowych poświęconych profilaktyce narkomanii • wewnętrzne monitorowanie problemu zagrożenia np.: badanie ankietowe wśród nauczycieli, uczniów, rodziców, pracowników niepedagogicznych danej szkoły w celu oszacowania rozmiaru zjawiska. 	<p>X</p> <p>X</p> <p>X</p> <p>III/XII</p> <p>XI cały rok</p>	<p>Zespół roboczy „Chronimy dzieci”</p> <p>Dyrektor pedagog</p> <p>Zespół roboczy „Chronimy dzieci”</p> <p>dyrektor pedagog</p> <p>dyrektor pedagog</p> <p>pedagog wychowawcy</p> <p>pedagog</p>	
<p>2. Promowanie zdrowego trybu życia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja programu antynikotynowego „Nie pal przy mnie proszę” „Znajdź właściwe rozwiązanie” oraz „Czyste powietrze wokół nas” „Bieg po zdrowie”. • dbałość o zdrowie i wygląd uczniów poprzez realizację idei programu „Wiem co jem” ograniczającego spożywanie niezdrowej żywności • realizacja projektu ekologicznego „Ogarnij inżynierię - Zielone dachy” • monitorowanie respektowania rozporządzenia ministra w sprawie jakości obiadów w szkole • profilaktyka „Zdrowego uśmiechu”- fluoryzacja • wdrażanie uczniów do uprawiania sportów oraz udział w zajęciach rekreacyjnych • wdrażanie uczniów do przestrzegania higieny osobistej oraz prowadzenia zdrowego trybu życia • podnoszenie świadomości uczniów na temat 	<p>w ciągu roku</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>w ciągu roku</p> <p>w ciągu roku</p>	<p>pedagog nauczyciel „0” nauczyciel w-f</p> <p>pedagog pielęgniarka wychowawcy</p>	

Obszar: *Bezpieczeństwo w szkole i środowisku*

Zadania	Sposób realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne	Uwagi
1. Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom w szkole	<ul style="list-style-type: none"> kontrola monitoringu wizyjnego dyżurowanie nauczycieli na boisku szkolnym sprawowanie dyżurów przez nauczycieli zaangażowanie uczniów w pełnieniu dyżurów respektowanie WSO zachowania współpraca z Wydziałem Prewencji Policji 	w ciągu roku cały rok cały rok wg potrzeb cały rok zgodnie z ustaleniami	dyrektor wicedyrektor opiekun SU wychowawcy pedagog wychowawcy koordynator	
2. Bezpieczna droga do szkoły	<ul style="list-style-type: none"> dokonywanie okresowej diagnozy nt. zagrożeń oraz poczucia bezpieczeństwa monitoring nieobecności uczniów na zajęciach oraz odbioru dzieci ze świetlicy szkolnej szkolenie rodziców, nauczycieli i uczniów ramach programu „Chronimy dzieci” 	w ciągu roku cały rok IX-XI 16	wychowawcy	
3. Znajomość zasad zachowania się w kontakcie z niebezpiecznym zwierzęciem	<ul style="list-style-type: none"> pogadanki, ćwiczenia praktyczne, prezentacja plansz spaceru po okolicy; spotkanie z policjantem ruchu drogowego 	luty	wychowawcy	
4. Zapewnienie dzieciom bezpieczeństwa podczas korzystania z Internetu	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka, ćwiczenia praktyczne, prezentacja materiałów dydaktycznych 	I semestr	wychowawcy	
5. Znajomość zasad korzystania z telefonów komórkowych	<ul style="list-style-type: none"> ograniczenie swobodnego korzystania z Internetu w szkole organizacja Dnia Bezpiecznego Internetu 	I-II semestr	dyrektor, n-l informatyki	
	<ul style="list-style-type: none"> przeprowadzenie pogadanki na temat uświadomienia uczniom zasad oraz zagrożeń wynikających z używania telefonów komórkowych egzekwowanie nieprzestrzegania zasad korzystania z telefonów komórkowych i innych urządzeń na terenie szkoły 	cały rok	wychowawcy grono pedagogiczne	

Program Profilaktyki Szkolnej PSP nr 17 w Radomiu

5. Znajomość zasad zachowania się w kontakcie z nieznanymi	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka, projekcja filmu, 	w ciągu roku	pedagog	
6. Odpowiedzialność karna nieletnich	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja spotkania z policjantem Wydziału Prewencji 	wg ustaleń z policją	wychowawcy	
7. Zwrócenie uwagi na niebezpieczeństwa związane z zachowaniem się nad wodą.	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanki przedwakacyjne. 	maj, czerwiec		

Obszar: Podnoszenie świadomości na temat wychowania dzieci i rozwiązywania problemów.

Zadania	Sposób realizacji	Termin	Osoby odpowiedzialne	Uwagi
1. Zaangażowanie rodziców do współpracy w ramach monitorowania bezpieczeństwa w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> • kontynuowanie działalności punktu konsultacyjnego dla rodziców • konsultacje w ramach „Dni otwartych” 	cały rok	pedagog	
2. Pedagogizacja rodziców	<ul style="list-style-type: none"> • aktualizacja materiałów informacyjnych na tablicy pedagoga szkolnego • indywidualne poradnictwo z zakresu rozwiązywania problemów i prowadzenia mediacji w sytuacjach konfliktowych • udostępnianie rodzicom zbiorów bibliotecznych w zakresie pedagogiki, psychologii • współpraca ze specjalistami stowarzyszenia „Nowe Perspektywy” udzielającymi porad dla potrzebujących rodziców i opiekunów 	cały rok	wychowawcy	
3. Uświadomienie negatywnego wpływu zażywania środków uzależniających	<ul style="list-style-type: none"> • porady pedagoga szkolnego, • kierowanie do specjalistycznych instytucji • edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień – śledzenie portali społecznościowych celem wyeliminowania oglądania przez dzieci stron o nieodpowiednich treściach. 	w ciągu roku	pedagog logopeda	
4. Udział rodziców w prelekcjach organizowanych przez psychologa PPP	<ul style="list-style-type: none"> • udział w spotkaniach ze specjalistami PPP na tematy wynikające z potrzeb rodziców 	cały rok	pedagog	
		cały rok	pedagog, bibliotekarz	
		w/g harmonogramu	pedagog dyrektor	
		cały rok	pedagog, wychowawcy	
		cały rok	pedagog grono pedagogiczne	
		w razie potrzeby	pedagog, wychowawcy	

VII. KSZTAŁTOWANIE WARTOŚCI

Wartości życia codziennego: nauka, zdrowie, rodzina, szczęście rodzinne, wspólnota odpowiedzialność, poszanowanie cudzej wartości, szacunek, poszanowanie życia, praca nad sobą, uprzejmość, dom

Wartości podstawowe: prawa człowieka, tolerancja, sprawiedliwość, demokracja, tradycje rodzinne, godność człowieka

Wartości ostateczne: nadawanie sensu życia, szczęście osobiste, praca dla społeczności, wiara

VII. PLAN EWALUACJI

Przedmiotem ewaluacji będzie szkolny program profilaktyczny. Celem ewaluacji jest wprowadzenie ewentualnych koniecznych zmian bądź działań naprawczych. Raport z ewaluacji będzie sporządzony po zakończeniu roku szkolnego i obejmować będzie wnioski i zalecenia wynikające z badanych obszarów. Monitoring będzie odbywał się poprzez techniki z zakresu komunikacji, rozmowy indywidualne i grupowe z wychowawcami, pedagogiem, rodzicami, nauczycielami; obserwacje, ankiety, analizy dokumentów. Ewaluacji dokona zespół do spraw profilaktyki.

Opracowała Maria Grychtal
Monika Górecka -Grzywacz